

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางค่านิยมและค่านิยมทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับวัฒนธรรมตะวันตกได้หลั่งไหลเข้ามาสู่สังคมไทยอย่างหลากหลายและรวดเร็วในทุกรูปแบบ จึงก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในสังคมไทย ซึ่งรูปแบบของการเปลี่ยนแปลงมักจะออกมาในรูปแบบของความเจริญทางด้านวัตถุมากกว่าความเจริญทางด้านศีลธรรมและจิตใจ เมื่อความเจริญทางด้านวัตถุและจิตใจอยู่ในลักษณะที่ไม่สมดุลกัน เช่นนี้ ย่อมก่อให้เกิดปัญหาตามมาและอาจมีผลกระทบต่อความสงบสุขในสังคมไทยได้ในที่สุด ดังที่ ดร. พันธุ์ หันนาคินทร์ ได้กล่าวถึงผลกระทบระหว่างความเจริญทางด้านวัตถุและความเจริญทางด้านจิตใจไว้ว่า

. . . เมื่อความต้องการทางวัตถุมีมากขึ้น ทำให้การต่อสู้แข่งขันในสังคมเป็นไปอย่างรุนแรงเกิดการแย่งแย่งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ในประเทศ เช่น ระหว่างคนรวยกับคนจน คนในเมืองกับคนชนบท ความกดดันและความคิดถึงแก่ประโยชน์ส่วนตัวทำให้คนไม่คิดถึงวิธีการที่ใช่ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการนำไปสู่การใช้ชีวิตที่ผิดหลักศีลธรรมและกฎหมาย ปัญหาทุจริตหลอกลวง ใช้อำนาจกบฏ และอาชญากรรมต่าง ๆ จึงเกิดขึ้นมา¹

นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมของชุมชนที่ไม่สมดุลกัน อันเนื่องมาจาก

---

¹ พันธุ์ หันนาคินทร์, การสอนค่านิยมและจริยธรรม (กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์วิเศษเนต, 2523), หน้า 45.

ความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ ยังเป็นสาเหตุให้เยาวชนทั้งหลายต่างพากันมีพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากแต่ก่อนมาก ทำให้เกิดปัญหาจิตคามมา เช่น ปัญหาเยาวชนติดยาเสพติด ซากระเบียบวินัย ซาคความเคารพบิดา มารดา ครูอาจารย์ ซาคความรับผิดชอบ และก่อคดีลัก เลิกขโมยน้อย เป็นต้น

ปัญหาดังกล่าวข้างต้นเรามักได้ยินได้พบอยู่บ่อย ๆ ในทุกสถานที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาการซาคความมีระเบียบวินัยของประชาชนชาวไทย ซึ่งมักจะปรากฏเป็นข่าวทางวิทยุ โทรทัศน์ และตามหน้าหนังสือพิมพ์เป็นประจำ การกระทำที่สื่อให้เห็นว่าเป็นผู้ที่ซาคความมีระเบียบวินัย เช่น การฝ่าฝืนกฎจราจร ไม่เคารพกฎเกณฑ์ในการใช้รถใช้ถนน เป็นต้นว่าไม่ข้ามถนนทางม้าลายหรือสะพานลอย อันเป็นเหตุทำให้ความสับสนของการจราจรเพิ่มมากขึ้น และยังก่อให้เกิดอุบัติเหตุหรือปัญหาอื่น ๆ ตามมา นอกจากนี้ก็มีการขายของหายเร่ การทิ้งเศษขยะเกลื่อนกลาด การทุจริตในวงงานราชการ เช่น การคอร์รัปชันในการสร้างอาคารเรียน หรือซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การหนีเรียนของนักเรียน นักศึกษาพากันไปมั่วสุมตามสถานที่อันไม่สมควร การทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษาตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ปัญหาเหล่านี้ย่อมมีผลกระทบต่อความสงบสุขของสังคมเป็นอย่างยิ่ง ควรที่ทุกฝ่ายจำเป็นต้องหันหน้าเข้าร่วมมือช่วยเหลือกันเพื่อพิจารณาหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล่านี้โดยด่วน

เมื่อสภาพของสังคมเป็นเช่นนี้ "คนก็เริ่มมาคิดกันว่า การพัฒนาประเทศโดยมุ่งเน้นแต่ด้านวัตถุเพียงด้านเดียวนั้น คงทำให้สังคมเจริญก้าวหน้าไปด้วยดีไม่ได้ แต่จำเป็นต้องพัฒนาด้านจิตใจของคนในสังคมให้มากควบคู่กันไปด้วย" ¹ เพราะสังคมใด ประเทศใดก็ตาม หากประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณธรรม จริยธรรม สังคมนั้น ประเทศนั้นจะมีแต่ความสงบสุข แต่ในทางตรงกันข้าม หากสังคมใด ประเทศใด เต็มไปด้วยพลเมืองที่ซาคแคลนคุณสมบัตินี้ด้วย-

¹ กীরติ ศรีวิเชียร, การจัดจริยศึกษาในโรงเรียน (กรุงเทพฯพมทานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2524), หน้า 23.

คุณธรรม จริยธรรม สังคมนั้น ประเทศนั้นจะประสบความสำเร็จ เลื่อมใส โทรม เกิดปัญหาใจผู้ร้าย
 จุกจุก อาชญากรรมต่าง ๆ การเอาเปรียบแก่งแย่งชิงดี ท่อเนื่องสัมพันธ์กัน เป็นลูกโซ่ แท้
 หากพลเมืองของประเทศเป็นคนดี ความสงบสันติสุขก็จะเกิดขึ้นในสังคมนั้น เช่นเดียวกัน ¹

การศึกษานับว่าเป็นกระบวนการทางสังคมอย่างหนึ่ง ที่มีความสัมพันธ์ และสำคัญ
 อย่างยิ่งต่อมนุษย์ในอันที่จะสร้างสังคมให้ดำเนินไปด้วยความสงบเรียบร้อยและเจริญก้าวหน้า
 ไปตามความมุ่งหมายที่พึงประสงค์ของสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อ
 ต้องการสร้างสรรค์บุคคลให้เป็นพลเมืองดี มีความรู้ มีความสามารถ มีร่างกายแข็งแรง
 มีความประพฤติอันดีงามตามที่สังคมยอมรับ และในที่สุดจะต้องสามารถพึ่งตนเองได้

ในฐานะที่การศึกษาเป็นกระบวนการสังคมประภค คือ ทำหน้าที่ในการอบรมสมาชิก
 ของสังคมให้ เรียนรู้เกี่ยวกับระเบียบวินัยของการดำเนินชีวิตในสังคม พัฒนามุคตลิกภาพของ
 สมาชิกในสังคมโดยการปลูกฝังลักษณะนิสัยเฉพาะตัว ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสังคม
 นั้น ๆ รวมทั้งการอบรมให้สมาชิกของสังคมมีความคิด ทศนคติ ค่านิยม และจริยธรรมที่พึง
 ประสงค์และเหมาะสมกับลักษณะของสังคมที่บุคคลนั้น ๆ เป็นสมาชิกอยู่ ²

ดังนั้นสถาบันการศึกษาจึงเป็นสถาบันที่สำคัญอย่างยิ่งของสังคม ที่จะทำหน้าที่
 "สังคมประภค" ให้แก่สมาชิกของสังคมนั้น ๆ

¹กรมศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือสอนจริยศึกษาระดับวิทยาลัย (ฉบับทดลอง)
 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2522), หน้า 23.

²มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, "ภารกิจของการศึกษาที่มีต่อสังคมในปัจจุบัน",
 เอกสารการสอนชุดวิชาโรงเรียนกับชุมชน เล่มที่ 1 หน่วยที่ 1 - 7 (กรุงเทพมหานคร :
 โรงพิมพ์การพิมพ์, 2525), หน้า 16.

โรงเรียนเป็นสถาบันการศึกษาที่รับผิดชอบในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ คุณสมบัตินี้ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ดังนั้นบรรพบุรุษที่โรงเรียนกำหนดให้นักเรียน ปฏิบัติจึงเท่ากับเป็นบรรพบุรุษของสังคมด้วย แหล่งสำคัญของบรรพบุรุษโรงเรียน นอกจากครอบครัวเพื่อนบ้านแล้ว ห้องเรียนเป็นแหล่งสำคัญใหญ่ในการเรียนรู้บรรพบุรุษโรงเรียน เพราะเมื่อนักเรียนมีบทบาทสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสมาชิกอื่น ๆ ในห้องเรียนมากขึ้น เขาก็จะมีส่วนร่วมในค่านิยม ความคิด ความรู้สึก และการกระทำมากขึ้น เขาก็จะรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ดังนั้นเวลาจะทำอะไรก็คำนึงถึงความคาดหวังของครู ของเพื่อนนักเรียนด้วยกัน คำนึงถึงความมุ่งหมายของวิชาที่เรียน ตลอดจนงานสถานการณ์ต่าง ๆ ในห้องเรียน เขาก็จะคำนึงว่าสิ่งที่เขากระทำจะได้รับการยอมรับ หรือไม่ได้รับการยอมรับ¹

ปัจจุบันเรายอมรับว่าโรงเรียนมีบทบาทและหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนและปลูกฝัง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่เด็ก ๆ ใค้มาก และต่างพากันคาดหวังว่าโรงเรียนคงจะมีส่วนช่วยพัฒนาจิตใจเด็กอันจะส่งผลกระทบถึงความสงบสุขของสังคมในภายหน้าใค้มาก และเนื่องจากปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมาก จึงมีส่วนผลักดันให้ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องช่วยกันทำมาหาเลี้ยงครอบครัวกัน โดยเฉพาะผู้ที่เป็นมารดา ซึ่งแต่ครั้งโบราณนั้นทำหน้าที่เป็นแม่บ้านคอยอบรมสั่งสอนบุตรหลาน ก็จำเป็นต้องออกไปทำงานนอกบ้านด้วย จึงทำให้ไม่มีเวลาใค้กับบุตรหลานของตนใค้อย่างเต็มที่เหมือนสมัยก่อน นอกจากนั้นเวลาที่นักเรียนจะได้อยู่ในโรงเรียนก็มากกว่าอยู่ที่บ้าน ดังนั้นความรับผิดชอบในการอบรมสั่งสอน จึงตกเป็นภาระหน้าที่ของโรงเรียนมากขึ้น เพราะ "โรงเรียนนับใค้ว่าเป็นตัวแทนของสังคมที่สาคัญในการขับเคลื่อนทางสังคม อันมีวัตถุประสงค์ที่สาคัญคือ การถ่ายทอดความรู้และคุณธรรม ที่สังคมเห็นว่ามี ความจำเป็นและเป็นสิ่งคิ่งวาม สำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม"² ฉะนั้นโรงเรียนจึงมีโอกาส

¹ฉนิศา รัชพลเมือง, สังคมวิทยาการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อคส์สำเนา 2525), หน้า 108 - 109.

²ฉนิศา รัชพลเมือง, สังคมวิทยาการศึกษา, หน้า 113.

ที่จะช่วยพัฒนานักเรียนในด้านความมีระเบียบวินัยได้มากขึ้น เกี่ยวกับเรื่องนี้ในปี ค.ศ. 1978 โทนี เรย์ โจนส์ (Tony Ray Jones) ได้ทำวิจัยเรื่อง "A Study of Citizen, Teacher and Administration Attitudes Regarding Preferred Student Disciplinary Alternative in Public High School" ผลการวิจัยปรากฏว่าประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะต่อทางโรงเรียนว่า โรงเรียนควรจะได้ให้ความสนใจในการวางระเบียบวินัยสำหรับนักเรียนให้ดีขึ้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่นักเรียนและสังคมสืบไป ¹

วินัยจัดว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก และมีความจำเป็นต่อสังคมทุกระดับในอันที่จะต้องมีการระเบียบและกฎเกณฑ์เป็นแนวยึดถือปฏิบัติในการอยู่ร่วมกัน เพราะวินัยเป็นระเบียบปฏิบัติที่ช่วยสร้างความร่มเย็นเป็นสุขให้เกิดมีขึ้นแก่ชนกลุ่มต่าง ๆ ² และวินัยยังเป็นสิ่งที่อยู่ในจิตใจ เป็นสิ่งที่ทำให้พร้อมที่จะทำตามระเบียบข้อบังคับ เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับบุคคลที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคมไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ ³

นอกจากนี้ สุโท เจริญสุข ยังได้กล่าวไว้ว่า "วินัยที่แท้จริงนั้นไม่ใช่การบังคับให้กระทำตาม แต่เป็นเกณฑ์ที่วางไว้เพื่อให้ทุกคนในสังคมได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ" ⁴ ซึ่ง Sheviakov และ Fritz ได้ทำการศึกษาพบว่า ประเภทของวินัยที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็ก-

¹ Tony Ray Jones, "A Study of Citizen, Teacher and Administration Attitudes Regarding Preferred Student Disciplinary Alternative in Public High School" Dissertation Abstracts International 38 (May 1978) : 6135 A.

² สนั่น สุมิตร, วินัยเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความมั่นคงปลอดภัยของชาติ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อรุณสภา, 2505), หน้า 7.

³ สุชา จันทรเอม, จิตวิทยาการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แพรวพิทยา, 2518), หน้า 153.

⁴ สุโท เจริญสุข, เทคนิคของความเป็นครู (กรุงเทพมหานคร : โอเคียนส์โทร, 2515), หน้า 97.

นั้นควรจะเน้นในเรื่องวินัยในตนเอง¹ เกี่ยวกับเรื่องนี้ สุชา จันทน์เอม ได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการมีวินัยในตนเองว่า การมีวินัยในตนเองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยในการพัฒนาอุปนิสัยของเด็ก² ฉะนั้นควรได้มีการส่งเสริมความมีวินัยในตนเองแก่นักเรียนในทุกระดับ เพื่อเป็นแนวทางให้เขาเหล่านั้นได้รู้จักปกครอง ควบคุมและแนะนำตนเองให้ประพฤติ ปฏิบัติ ไปในทางที่พึงงามอยู่เสมอ

โดยทั่วไปวินัยจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับการสั่งสอนอบรม และมีการเรียนรู้การฝึกให้สมาชิกของสังคมได้เรียนรู้และปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมนั้น เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง

หน้าที่อย่างหนึ่งของโรงเรียนก็คือ การหล่อหลอมบุคลิกภาพของเด็กให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการ และเนื่องจากโรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งในสังคมที่สำคัญยิ่ง ที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย ครูจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองให้เกิดขึ้นในตัวนักเรียนดังที่ ชนิตา รักษ์พลเมือง ได้กล่าวถึงความสำคัญของครูไว้ว่า

ครูมีอิทธิพลอย่างมากต่อการเรียนรู้ และการขัดเกลาทางสังคม ครูเป็นตัวแทนสังคมที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการถ่ายทอดความรู้ ค่านิยม ทักษะ ทักษะ รวมทั้งเป็นตัวแทนของการเรียนรู้พฤติกรรมทาง ๆ ในสังคม ครูจะสามารถควบคุมการกระทำทางสังคมของเด็กได้ เพราะครูมีบทบาทในการเป็นผู้ให้แรงเสริม ให้คำชมเชย ให้ความสนใจ นอกจากนั้นครูยังมีอำนาจในการลงโทษ และไม่ยอมรับการกระทำของเด็ก โดยเฉพาะในสังคมไทยครูจะมีอิทธิพลมากเพราะประเทศไทยเราสั่งสอนให้เด็กเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่³

¹George V. Sheviakov and Redl Fritz, Disciplines For Today's Children and Youth (Association For Supervision and Curriculum Development, Washington D.C., 1956), p.p. 8-14.

²สุชา จันทน์เอม, จิตวิทยาเด็ก (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แพร่พิทยา, 2516), หน้า 49.

³ชนิตา รักษ์พลเมือง, สังคมวิทยาการศึกษา, หน้า 113.

ครูจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญยิ่งในการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย เป็นพลเมืองดีของสังคมนั้น แต่ก่อนอื่นครูจะต้องพัฒนาตัวครูเองเสียก่อน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับศิษย์ได้ประพฤติตาม ดังคาถาพระธรรมบทกล่าวกลอน ซึ่งพระราชกิติเวที รัชทวณโธ แปลและประพันธ์ไว้เพื่อเป็นข้อเตือนใจครูอย่างสำคัญว่า ครูจะต้องพัฒนาตนเองดีเสียก่อน จึงจะสอนศิษย์ได้ผลดังนี้คือ

"วางตนไว้ในความดีก่อน

บัณฑิตชนชวนชวามหายะระวัง

จึงคอยสอนใครใครในภายหลัง

ไม่พลาดพลังศรัทธามองเรื่องของคน"¹

เมื่อครูพัฒนาตนเป็นเยี่ยงอย่างอันดีแก่ศิษย์แล้ว ก็จะเป็นแรงจูงใจส่งผลให้เด็กได้พัฒนาตาม การค้นคว้าวิจัยในปัจจุบันเกี่ยวกับตัวครูจำนวนหนึ่ง พบว่าครูยังมีข้อบกพร่องที่ควรได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของสังคม ดังเช่น ผลการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดีซึ่ง เมลิว บูริภักดีและคณะ² ได้ทำการวิจัยสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดี กับกลุ่มตัวอย่าง 6 ประเภทคือ นักเรียน ผู้ปกครอง ครูและศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร การศึกษา พระ และผู้ทรงคุณวุฒิ ในระหว่างปี พ.ศ. 2516-2519 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้คือ

1. ความสำคัญของครูอยู่ที่บทบาทการสอนและการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ครูที่สังคมไม่ชอบมากที่สุด คือ การขาดความรับผิดชอบ รองลงมาคือ การเป็นคนเจ้าอารมณ์ ขาดความยุติธรรม เห็นแก่ตัว และประจบสอพลอ
3. ครูที่สังคมชอบมากที่สุด คือ ครูที่ตั้งใจสอนและสอนเข้าใจแจ่มแจ้ง รองลงไปคือ

¹อ้างอิงจาก ศาสตราจารย์ อาไพ สุจริตกุล, "การสอนจริยศึกษาในหลักสูตรใหม่ให้ใคร่ผล" กลยุทธ์สอนจริยศึกษาและการสอดแทรกคุณธรรมในการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : สมชายการพิมพ์, 2525), หน้า 8.

²เมลิว บูริภักดี และคณะ, รายงานการวิจัยเรื่องลักษณะของครูที่ดี (กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2520)

ความเข้าใจและเป็นกันเองกับเด็ก มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม ความเมตตาและสุภาพ

4. ความบกพร่องของครูชายที่พบมากที่สุด คือความประพฤติไม่เรียบร้อย มัวเมา ในอบายมุข การแต่งกาย การพูดจาไม่สุภาพ ไม่รับผิดชอบการทำงาน

5. ความบกพร่องของครูหญิงที่พบมากที่สุด คือ การแต่งกายไม่สุภาพ ความเป็นคน เจ้าอารมณ์ ประพฤติไม่เรียบร้อย ไม่รับผิดชอบการทำงาน วางตัวไม่เหมาะสม และดูมากเกินไป

6. หน้าทีของครูที่จำเป็นและสำคัญที่สุด คือ หน้าทีสอนและอบรมให้นักเรียนมีความ ประพฤติดี

7. ลักษณะของครูที่ดีจะต้องเริ่มด้วย ความประพฤติเรียบร้อย ความรู้ดี บุคลิกลักษณะ และการแต่งกายดี สอนดี ตรงเวลา มีความยุติธรรม หากความรู้ดีอยู่เสมอ สุขภาพดี การพูดจา และมนุษยสัมพันธ์ รักอาชีพครู เมตตาและเข้ากับเด็กได้ ว่างแจ่มใส ซื่อสัตย์และเสียสละ

8. ส่วนลักษณะที่ดีที่สรุปได้จากคำถามปลายเปิด 60 ข้อ พบว่าลักษณะครูที่จำเป็นสูง สุดคือ ความเที่ยงธรรม รองลงมาได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต การตรงต่อเวลาและรับผิดชอบการ- งาน การค้นคว้าหาความรู้ อยู่เสมอ ความอดทนและความขยันขันแข็ง

9. จากข้อ 8 สามารถนำมาจัดกลุ่มได้ลักษณะของครูที่ดี 5 ด้าน ด้วยกัน คือ

- 1. มีความรู้ดี มีการค้นคว้าหาความรู้ และนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ อยู่เสมอ
- 2. สอนดี สามารถใช้ภาษาไทยได้ดี มีเทคนิคในการโน้มน้าวจิตใจคนและ สามารถประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างได้ไม่เพียงแต่พูดอย่างเดียว
- 3. สุขภาพดี รู้จักป้องกันโรคติดต่อ งดเว้นสิ่งเสพติดทั้งปวง ไม่เสเพล และ รู้จักรักษาอารมณ์ให้มั่นคง
- 4. ประพฤติดี มีความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม มีเมตตา ขยัน อดทน ไม่ย่อท้อ ต่อ อุปสรรคทั้งปวง
- 5. มีน้ำใจประชาธิปไตย มีเหตุผล กล้าพูด กล้าทำ กล้าเผชิญความจริง รับ ฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

จากผลการวิจัยดังกล่าว จะส่งผลดีไปยังผู้ผลิตและผู้ใช้ครูในอันที่จะช่วยกันผลิตและ

บริหารครู ให้เป็นไปตามความต้องการ ของสังคม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนและจะส่งผลต่อ ไปยังประสิทธิภาพของการศึกษาได้ด้วย และจากลักษณะครูที่ดีดังกล่าวข้างต้น ไม่ว่าจะ เป็นความ รับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความซน อกทนและประพฤติดีก็ตาม ต่างก็เป็นลักษณะ ของผู้ที่มีวินัยในตนเอง ดังที่มีผู้ให้ความหมายของคำว่า "วินัยในตนเอง" ไว้ดังต่อไปนี้คือ

พรพิมล เฟื่องศรีทอง¹ ได้ให้ความหมายของวินัยในตนเองไว้ว่า หมายถึง "ความสามารถในส่วนบุคคลที่สามารถควบคุมตนเองได้ ทั้งในด้านอารมณ์และพฤติกรรม ผู้มีวินัย ในตนเองจะเป็นบุคคลที่รู้จักกาลเทศะ สนใจ เอาใจใส่ต่อสังคม เป็นผู้มีระเบียบและปฏิบัติตาม กฎของสังคม" และ วรณวิภา ทองงอก² ได้กล่าวถึงความหมายของวินัยในตนเองว่า หมายถึง "ความเข้มแข็งทั้งใจจริง ใจค่อมั่นคง มีความคงที่ทางอารมณ์ ซึ่งจะทำให้บุคคล สามารถควบคุมพฤติกรรมให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับได้ เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้ บุคคลประสบผลสำเร็จในการ งานและการเรียน"

จากความหมายของคำว่า "วินัยในตนเอง" ข้างต้น จะเห็นว่าคุณลักษณะของความมี วินัยในตนเองนั้น มีส่วนส่งเสริมให้บุคคลประสบผลสำเร็จในชีวิต ไม่ว่าจะ เป็นด้านการเรียน หรือการงานก็ตาม และจะมีผลส่งไปถึงความสงบสุขของสังคมด้วย เพราะผู้ที่มีวินัยในตนเองย่อม เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน

รัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญในข้อนี้เช่นกัน จึงได้กำหนดเป็นนโยบายส่วนร่วมในการ พัฒนาการศึกษาไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะเวลาที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) ข้อ 9 "เร่งฝึกและอบรมในด้านระเบียบวินัย คุณธรรม ความรู้จักรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม พร้อม

¹พรพิมล เฟื่องศรีทอง, การศึกษาเปรียบเทียบบุคคลศึกษาของครูกับนักวิทยาศาสตร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515), หน้า 13.

²วรณวิภา ทองงอก, "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่ออาชีพครู ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและการสอนของนิสิตฝึกสอนวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517), หน้า 9-10.

ทั้งความสำคัญในความเป็นไทยร่วมกัน เพื่อการธำรงไว้ซึ่งเอกราชและอธิปไตยของชาติใน
ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข" ¹ และยังกำหนดความ
มุ่งหมายของการศึกษาไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520

ข้อ 1. ให้มีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนและของผู้อื่น มีระเบียบวินัย มี
ความเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ศาสนา และหลักธรรม

ข้อ 3. ให้มีความรับผิดชอบต่อชาติ ต่อท้องถิ่น ต่อครอบครัว และต่อตนเอง

ข้อ 5. ให้ยึดมั่นและแสดงความเสมอภาค ความสุจริต และความยุติธรรม

ข้อ 8. ให้มีความสามารถในการคิดต่อทำความเข้าใจและร่วมมือซึ่งกันและกัน

รู้จักการแสวงหาความจริง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งด้วยสติปัญญา
และโดยสันติวิธี

ข้อ 29. การจัดการศึกษาในทุกระดับ จะต้องมุ่งให้ผู้เรียน คิดเป็นทำเป็น รู้จักแก้
ปัญหา รับผิดชอบต่อการทำงาน และสนใจที่จะมีส่วนร่วมในการกิจของส่วนรวม ท้าวมิธีทางของระบบการ
ปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ มีระเบียบวินัย มีวัฒนธรรมและศีลธรรม รู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขต
แห่งกฎหมาย

ข้อ 35. การฝึกหัดครู เป็นการศึกษาที่มุ่งสร้างครูให้สามารถปฏิบัติตน และทำหน้าที่
เป็นผู้ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการโดยรอบด้านขึ้นในตัวผู้เรียน เป็นผู้ที่มีคุณธรรม
จริยธรรมในระดับที่วิद्यูชนจะพึงปฏิบัติได้ และมีลักษณะที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทยและระบอบ
การปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา
พระมหากษัตริย์ ทั้งในแง่บุคลิกลักษณะทั่วไป ความสัมพันธ์ต่อศิษย์ และบทบาทต่อสังคม ²

¹ วิทยุสื่อสาร, หลักการบริหารการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์, 2526), หน้า 24.

² วิทยุสื่อสาร, หลักการบริหารการศึกษา, หน้า 336 - 339.

นอกจากนี้ยังได้ระบุนโยบายเฉพาะหรือคุณสมบัติอันควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นแก่พลเมืองของชาติในทุกระดับการศึกษา เพื่อสร้างคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม นั่นคือ ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย ให้รู้จักสิทธิหน้าที่ของตนเองและของผู้อื่น เป็นผู้มีความรับผิดชอบในความประพฤติ รู้จักรับผิดชอบต่อสังคม ต่อครอบครัว และต่อตนเอง อันเป็นแนวทางนำไปสู่การสร้างความสำเร็จรุ่งเรืองให้แก่ประเทศไทยในที่สุด ดังจะเห็นได้จากหลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ได้ระบุจุดมุ่งหมายไว้ในข้อ 1.2 ให้ผู้เรียน "มีวินัยในตนเอง มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ" ¹ ในขณะที่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ยังได้ระบุจุดมุ่งหมายไว้ในข้อ 4 ว่า "เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง เคารพต่อกฎหมายและกติกาของสังคม รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ตลอดจนส่งเสริมความเสมอภาคและความเป็นธรรมในสังคม" ² และเช่นเดียวกันหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2521 ยังได้ระบุไว้ในข้อ 1 ว่า "เพื่อให้รู้จักดำรงชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์และยุติธรรม มีระเบียบวินัย มีน้ำใจ นักกีฬา มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว ห่วงถิ่นและประเทศไทย" ³

วิทยาลัยครูนับเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชุมชน ที่ทำหน้าที่ผลิตครูที่ตีตามความต้องการของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกฝังและส่งเสริมให้เป็นผู้มีวินัยในตนเอง เพื่อสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคมได้ มีความรักเมตตาปราณีแก่เด็ก ใฝ่รู้ รับผิดชอบต่อหน้าที่ และช่วยเหลือชุมชน นั่นคือจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ควบคู่กับคุณธรรม เพราะถ้านักศึกษาคือเป็นผู้ที่มี

¹ พันัส หันนาคินทร์, การศึกษาของไทย (กรุงเทพมหานคร : จัดนำพานิช, 2521), หน้า 66.

² กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2524 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2522), หน้า 1.

³ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2524), หน้า 1.

คุณธรรมจริยธรรมดีแล้ว เมื่อออกไปรับใช้สังคมก็จะเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เป็นครูอาจารย์ที่ดี และเป็นแบบอย่างให้แก่ศิษย์และชุมชนได้ ซึ่งกรมการฝึกหัดครูเองก็ได้ตระหนักถึงหน้าที่และบทบาทอันนี้เช่นกัน ดังจะเห็นได้จากความมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครู ของสภาการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2524 ได้ระบุความมุ่งหมายของการผลิตครูไว้ในข้อ 2 ว่า "ให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของครู มีวิถุญาณของความเป็นครู มีความรักและศรัทธา ในอาชีพ" และข้อ 3 "ให้เป็นผู้มีกิจนิสัยที่สุจริต ซื่อสัตย์ อุตสาหะ ประหยัด มีวินัยในตนเองและรัก คุณค่าของสังคมอาชีพ" นอกจากนี้ จุดมุ่งหมายข้อ 12 ยังได้กล่าวไว้ว่า "ให้เป็นผู้รู้จักปรับแนวทางการทำงาน การเรียน การสอน ให้สอดคล้องกับการพัฒนาของสังคม โดยยึดหลักจริยธรรม"¹

จากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการฝึกหัดครูดังกล่าว วิทยาลัยครูจึงควรได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาควมมีวินัยในตนเองแก่นักศึกษาคูร นอกเหนือไปจากการให้เพียงความรู้ เพื่อจะได้ผลิตครูที่ดีออกไปสู่สังคม เป็นแม่พิมพ์ พ่อพิมพ์ที่ดีแก่นุชนรุ่นหลังได้ประพฤติปฏิบัติตาม อันจะเป็นแนวทาง นำไปสู่การสร้างความสำเร็จรุ่งเรือง และสันติสุขให้แก่สังคมไทยเราสืบไป ทั้งนี้เพราะครูย่อมเป็นที่เชื่อถือของเด็กมากกว่าบุคคลอื่น และยังเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลในการจัดการศึกษา เพราะครูเป็นผู้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการเรียนรู้ในตัวของนักเรียนได้อย่างดี จึงอาจกล่าวได้ว่าครูเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของเด็ก เพราะนอกจากครูจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถดีแล้ว ยังจะต้องเป็นผู้ที่มีความประพฤติดีงามด้วย

ในฐานะที่ผู้วิจัยทำหน้าที่ด้านการสอนอยู่ในวิทยาลัยครู และเล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงต้องการที่จะทำการศึกษาดังบทบาทของอาจารย์วิทยาลัยครูในการพัฒนานักศึกษาในด้านความมีวินัยในตนเอง เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริม ปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อช่วยในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองแก่นักศึกษาคูร และเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร

¹สภาการฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรการฝึกหัดครู ระดับปริญญาตรี (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช 2524, (กรุงเทพมหานคร : ส. สมบูรณ์การพิมพ์, 2525), หน้า 2-3.

ได้ปรับปรุงแก้ไข และส่งเสริมบทบาทของอาจารย์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหารวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาครู
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหารวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้ ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาครู
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองแก่นักศึกษาครูของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงใต้

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของ อาจารย์วิทยาลัยครูในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาครู โดยแยกศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะคือ

บทบาทด้านการสอน ได้แก่ การกระทำตามบทบาทเพื่อให้ นักศึกษาครูเป็นผู้มีวินัยในตนเอง ทั้งนี้คือ การมีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อส่วนรวม ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้ที่มีเหตุผล มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม มีความอดทน มานะ พยายาม มีความกล้าหาญ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี วางตัวเหมาะสมตามกาลเทศะ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพและยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคม ให้ความร่วมมือกับส่วนรวม

บทบาทนอกเหนือการสอน ได้แก่ การกระทำนอกเหนือจากการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่นการจัดกิจกรรม การให้ความร่วมมือกับฝ่ายต่าง ๆ ตลอดจนบุคลิกและการวางตัวของอาจารย์ เพื่อพัฒนานักศึกษาครูด้านความมีวินัยในตนเอง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยครู ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งประกอบด้วย วิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง วิทยาลัยครูนครปฐม และวิทยาลัยครูกาญจนบุรี

ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของอาจารย์วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็น ข้อมูลที่เชื่อถือได้

คำจำกัดความ

วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้แก่ วิทยาลัยครู เพชรบุรี วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง วิทยาลัยครูนครปฐม และวิทยาลัยครูกาญจนบุรี

อาจารย์ หมายถึง ข้าราชการครูของวิทยาลัยครูที่ทำหน้าที่สอน นิเทศการสอน วิจัย บริการทางวิชาการแก่ชุมชนและสังคม และหน้าที่พิเศษอื่น ๆ

ผู้บริหาร หมายถึง อาจารย์ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหารในวิทยาลัยครู ได้แก่ อธิการ หัวหน้าสำนักงานอธิการ หัวหน้าศูนย์ หัวหน้าคณะวิชา และหัวหน้าภาควิชา

บทบาทในการพัฒนา หมายถึง การกระทำที่หน้าที่และความรับผิดชอบในการปลูกฝัง ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และเสริมสร้าง

ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง ความสามารถในตัวเองที่ควบคุมตนเองได้ทั้งในด้านการงานและความประพฤติ ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะดังต่อไปนี้ คือ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อส่วนรวม มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้มีเหตุผล มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม อุตสาหะ พยายาม มีความกล้าหาญ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี วางตัวเหมาะสมตามกาลเทศะ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพและยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคม และให้ความร่วมมือกับส่วนรวม

บทบาทด้านการสอน หมายถึง การกระทำตามหน้าที่ และความรับผิดชอบในกระบวนการเรียนการสอน ตามจุดมุ่งหมายของวิชาที่สอน

บทบาทนอกเหนือการสอน หมายถึง การกระทำตามหน้าที่และความรับผิดชอบนอกเหนือจากจุดมุ่งหมายของวิชาที่ทำการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหารวิทยาลัยศรัทธาคุณตะวันตกเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ในการพัฒนานักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ตามความมีวินัยในตนเอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังต่อไปนี้

1. การศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร วารสาร ตำรา บทความและงานวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศเกี่ยวกับเรื่องบทบาทของครูอาจารย์ และความมีวินัยในตนเอง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการวิจัยและสร้างแบบสอบถาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามในการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษา ในการพัฒนานักเรียนระดับมัธยมศึกษาในด้านการมีวินัยในตนเอง ของ มานิตย์ แก้วปู่ ซึ่งประกอบด้วย แบบสอบถาม 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 สำหรับเก็บข้อมูลจากอาจารย์

ชุดที่ 2 สำหรับเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร

แบบสอบถามทั้งสองชุด แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (Check-List)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์วิทยาลัยครูในการพัฒนาความ
มีวินัยในตนเองของนักศึกษาครู เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating - Scale)
โดยกำหนดค่าระดับคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองแก่นักศึกษาครู
เป็นแบบเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน ตรวจสอบแก้ไข เพื่อ
ปรับปรุงให้เหมาะสม แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีใช้ประชากรจริง
จำนวน 20 คน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับ
ทำการวิจัยต่อไป

4. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม
อาจารย์และกลุ่มผู้บริหาร ของวิทยาลัยครูภาคตะวันตก โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นพวก หรือ
ชั้น (Stratified Random Sampling) จากวิทยาลัยครูทั้ง 4 แห่งก่อน แล้วจึง
ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ทั้งสิ้น 318 คน แยกเป็นอาจารย์จำนวน 198 คน และผู้บริหารจำนวน 120 คน จากจำนวน
ประชากรทั้งหมด 582 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผล เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว นำแบบสอบ
ถาม มาทำการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

5.1 ข้อมูลด้านสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยวิธีการหาค่า
ร้อยละแล้ว เสนอในรูปตารางและอธิบายประกอบ

5.2 ข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาครู วิเคราะห์โดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเสนอในรูปตารางและอธิบายประกอบ

5.3 วิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างผู้บริหารและอาจารย์ที่มีบทบาทของอาจารย์ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาครู โดยใช้ค่าที (t-test)

5.4 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองแก่นักศึกษาครู นำค่าที่ผู้ตอบเรียงลำดับให้มีความสำคัญเป็นอันดับ 1 ให้คะแนน 6 คะแนน อันดับ 2 ให้ 5 คะแนน อันดับ 3 ให้ 4 คะแนน อันดับ 4 ให้ 3 คะแนน อันดับ 5 ให้ 2 คะแนน อันดับ 6 ให้ 1 คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้แต่ละข้อมาหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{x}$) ข้อใดได้ค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุดให้เป็นอันดับที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิตรองลงมาเป็นอันดับที่ 2 เรื่อยไปจนถึงอันดับสุดท้ายคือ อันดับที่ 6

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร ในการวางแผนการศึกษาตลอดจนส่งเสริมและปรับปรุงบทบาทของอาจารย์ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาครูให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางสำหรับอาจารย์ในการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและบทบาทของตนเอง ในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาครู
3. เป็นแนวทางในการดำเนินงานและจัดทำโครงการ ของวิทยาลัยครูในการพัฒนาความมีวินัยในตนเองของนักศึกษาครู